

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

та деканат

Юлія Грошник Ю.В.

Протокол № 6 від «19» лютого 2020 р.

№2619022020

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

ОСНОВИ ДОШКІЛЬНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ

підготовки бакалавра

спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта»

Програма навчальної дисципліни «Основи дошкільної корекційної педагогіки»
підготовки Бакалавра, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 012 «Дошкільна освіта», за
освітньо-професійною програмою «Дошкільна освіта»

Розробник: Гац Г.О. доцент, кандидат педагогічних наук

Рецензент: Лякішева А.В., доктор педагогічних наук, професор

**Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри спеціальної
та інклюзивної освіти**

Протокол № 8 від 16 січня 2020 р.

Завідувач кафедри:

Кузава І.Б.

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією
факультету педагогічної освіти та соціальної роботи**

Протокол № 5 від 20 січня 2020 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету педагогічної освіти
та соціальної роботи

Антонюк В.З.

**Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5	012 Дошкільна освіта	Рік підготовки 3
		Семестр 6
		Лекції 26 год.
		Практичні 28 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	бакалавр	Самостійна робота 86 год.
		Консультації – 10 год.
		Форма контролю: <i>екзамен</i>

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Програма з вибіркової навчальної дисципліни «Основи дошкільної корекційної педагогіки» є нормативним документом Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Педагогічна освіта, напряму підготовки 012 «Дошкільна освіта» денної форми навчання. Навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи дошкільної корекційної педагогіки».

Викладання курсу «Основи дошкільної корекційної педагогіки» будується на основі тісного зв'язку теорії та практики: на навчанні студентів вміню спостерігати та аналізувати різні види порушень психофізичного розвитку, виявляти наявні труднощі у навчанні та вихованні, знаходити способи їх корекції та компенсації.

Мета вивчення курсу полягає у засвоєнні методології та методів спеціального підходу до педагогічних фактів і явищ, оволодіння фактичним матеріалом, специфіку їх навчання та виховання, формування вміння характеризувати основні напрямки корекційної роботи з означеною категорією дітей.

Предметом курсу «Основи дошкільної корекційної педагогіки» є вивчення розвитку, навчання, виховання дітей з особливими освітніми проблемами та пристосування їх до життя у навколишньому середовищі.

Об'єктом курсу є - основи дефектологічних знань.

Методологія курсу ґрунтується на принципах системності; науковості, діяльнісно-творчого підходу до професійної підготовки педагогічних кадрів в галузі дошкільної освіти. Важливе значення має взаємозв'язок теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які отримують студенти на лекціях, практичних заняттях, в процесі самостійної роботи, а також при перевірці глибини і міцності знань під час іспиту.

Наукову основу дисципліни складають теоретичні розробки видатних педагогів – корекційних педагогів та корекційних психологів, а також провідних сучасних вчених у галузі спеціальної освіти

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- закономірності психофізичного розвитку дитини;
- складові поняття «дитина з особливими освітніми потребами»;
- характеристика різних видів порушень психофізичного розвитку, їх причини та особливості прояву;
- складність структури та особливості процесу аномального розвитку;
- диференціація різних видів порушень психофізичного розвитку;
- визначення корекційних та компенсаторних можливостей аномального розвитку.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. “Науково-теоретичні основи корекційної допомоги дітям дошкільного віку із вадами психофізичного розвитку” викладено питання, які є її теоретичною основою. Предмет, завдання, принципи, методи, засоби і понятійно-категоріальний апарат корекційної педагогіки та інші розкривають державну політику в справі спеціальної освіти дітей дошкільного віку, які потребують корекції психофізичного розвитку.

Змістовий модуль 2. “Диференційована система спеціальних закладів для дошкільників із вадами психофізичного розвитку в Україні” йдеться про типи спеціальних дошкільних навчальних закладів та їх нормативно-правове забезпечення щодо колекційної допомоги дітям із вадами психофізичного розвитку.

Змістовий модуль 3. “Корекційно-реабілітаційний супровід дітей із вадами психофізичного розвитку в системі дошкільної освіти” розкриваються сутність, зміст і принципи корекційно-реабілітаційного супроводу дошкільників означеної категорії в системі дошкільної освіти.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин, відведених на:				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ. заняття	Сам. роб.	Конс. з дисц.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1					
Науково-теоретичні основи корекційної допомоги дітям дошкільного віку із вадами психофізичного розвитку					
Тема 1. Предмет і завдання дошкільної корекційної педагогіки. Взаємозв'язок дошкільної корекційної педагогіки з іншими галузями знань.	14	2	2	10	
Тема 2. Становлення та розвиток дошкільної колекційної педагогіки як науки	16	2	2	10	2
Тема 3. Психолого-педагогічна сутність корекційно-педагогічної діяльності вихователя ЗДО.	16	2	2	10	2
Тема 4. Дошкільник із відхиленнями у розвитку та поведінці – об'єкт і суб'єкт корекційно-педагогічної	16	2	2	10	2

діяльності					
Тема 5. Особливості корекційної роботи в ДНЗ в умовах інклюзивного навчання	18	4	4	10	
Разом за змістовим модулем 1	80	12	12	50	6
Змістовий модуль 2. Диференційована система спеціальних закладів для дошкільників із вадами психофізичного розвитку в Україні					
Тема 6. Нормативно-правове забезпечення корекційної допомоги дітям із вадами психофізичного розвитку	10	2	2	6	
Тема 7. Типи спеціальних дошкільних закладів в Україні та специфіка завдань їх діяльності	14	2	4	6	2
Разом за змістовим модулем 2	24	4	6	12	2
Змістовий модуль 3. Корекційно-реабілітаційний супровід дітей із вадами психофізичного розвитку в системі дошкільної освіти					
Тема 8. Єдність діагностики та корекції в роботі і дітьми з психофізичними порушеннями	14	2	2	8	2
Тема 9. Сутність, зміст і принципи корекційно-реабілітаційного супроводу	16	4	4	8	
Тема 10. Планування і організація корекційної роботи у спеціальному закладі дошкільної освіти	16	4	4	8	
Разом за змістовим модулем 3	46	10	10	24	2
Усього годин	150	26	28	86	10

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Назви змістових модулів, тем та завдання	ГОДИН
Змістовий модуль 1	
Науково-теоретичні основи корекційної допомоги дітям дошкільного віку із вадами психофізичного розвитку	
<p>Тема 1. Предмет і завдання дошкільної корекційної педагогіки. Взаємозв'язок дошкільної корекційної педагогіки з іншими галузями знань. Понятійний апарат дошкільної корекційної педагогіки. Вимоги до змісту й обсягу теоретичних знань та практичних умінь, навичок та досвіду студентів із курсу. Взаємозв'язок дошкільної корекційної педагогіки як однієї з галузей педагогічної науки із блоком психолого-педагогічних та спеціальних дисциплін (загальна педагогіка, спеціальна педагогіка, загальна психологія, філософія, соціальна педагогіка, соціальна психологія, соціологія, педіатрія, неврологія, психіатрія, психопатологія, психотерапія, офтальмологія, отоларингологія тощо). Роль ранньої корекції та соціалізації дошкільників із психофізичними вадами. Значення наукової спадщини Л. С. Виготського у розвитку дошкільної корекційної педагогіки.</p>	10
<p>Тема 2. Становлення та розвиток дошкільної корекційної педагогіки як науки. Історія становлення і розвитку корекційно-педагогічної діяльності із дітьми</p>	

<p>дошкільного віку (медичний аспект, психологічний аспект, педагогічний аспект, соціологічний аспект). Історія розвитку дошкільної корекційної педагогіки у Західній Європі. Особливості ставлення до особистості з психофізичними нестатками у епоху античності, середньовіччя, відродження. Становлення вітчизняної дефектологічної науки.</p> <p>Сучасний стан корекційно-педагогічної допомоги дошкільникам із психофізичними вадами в Україні</p>	10
<p>Тема 3. Психолого-педагогічна сутність корекційно-педагогічної діяльності вихователя ЗДО</p> <p>Поняття «корекція». Мета корекційного процесу. Корекційно-педагогічна діяльність як психофізіологічне та соціально-педагогічне явище, що охоплює процес освіти. Необхідність проведення корекційно-педагогічної діяльності. Принципи, зміст та основні напрями корекційно-педагогічної діяльності вихователя. Професійно-педагогічна діяльність вихователя.</p> <p>Загальні вимоги до професійно-педагогічної діяльності вихователя із дітьми, що мають відхилення у розвитку та поведінці. Професійна готовність до педагогічної діяльності як інтегральна модель</p>	
<p>Тема 4. Дошкільник із відхиленнями у розвитку та поведінці – об'єкт і суб'єкт корекційно-педагогічної діяльності.</p> <p>Поняття «норма»-«аномалія» як міждисциплінарна проблема. Кризи у розвитку дітей дошкільного віку. Психічне здоров'я й фактори ризику у дитячому віці. Вікові та індивідуальні особливості дітей з відхиленнями у розвитку та поведінці. Проблеми емоційного розвитку у дитячому віці. Характерологічні відхилення в розвитку та поведінці дошкільників. Природа дитячої агресії. Причини та умови деформації особистісного розвитку дитини</p>	10
<p>Тема 5. Особливості корекційної роботи в ЗДО в умовах інклюзивного навчання.</p> <p>Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Стан спеціального навчання та інтегрування дітей з порушеннями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір України. Проблеми родинного виховання дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку в умовах інклюзії.</p>	10
Разом за змістовим модулем 1	50
<p>Змістовий модуль 2.</p> <p>Диференційована система спеціальних закладів для дошкільників із вадами психофізичного розвитку в Україні</p>	
<p>Тема 6. Нормативно-правове забезпечення корекційної допомоги дітям із вадами психофізичного розвитку.</p> <p>Міжнародні стандарти в галузі проблеми дітей із відхиленнями у розвитку. Декларація прав дитини. Конвенція про права дитини. Особливості ведення документації корекційним педагогом та педагогом-вихователем</p>	6
<p>Тема 7. Типи спеціальних дошкільних закладів в Україні та специфіка завдань їх діяльності.</p> <p>Особливості комплектування освітньо-корекційних закладів для дітей із різними відхиленнями психофізичного розвитку. Гра як провідний метод і форма корекційного навчання у ЗДО.</p>	6
Разом за змістовим модулем 2	12
<p>Змістовий модуль 3.</p> <p>Корекційно-реабілітаційний супровід дітей із вадами психофізичного розвитку в системі дошкільної освіти</p>	
<p>Тема 8. Єдність діагностики та корекції в роботі і дітьми з психофізичними порушеннями.</p> <p>Організація діагностичної роботи в діяльності ПМПК різних рівнів. Значення</p>	

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	Відмінно	зараховано
82-89	Дуже добре	
75-81	Добре	
67-74	Задовільно	
60-66	Достатньо	
1-59	Незадовільно	не зараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: [навчальний посібник] / Т.М. Дегтяренко, Л.С. Вавіна. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 302 с.
2. Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 2. – С. 252-258.
3. Закон України «Про охорону дитинства» // Відомості Верховної Ради. – 2001. – № 30. – 142-150.
4. Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 2-3. – С. 36-42.
5. Закон України «Про спеціальну освіту» (проект) // Міністерство освіти і науки // www.mon.gov.ua.
6. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: [навч.-метод. посібник] / А.А. Колупаєва, Н.З. Софій, Ю.М. Найда та ін./ За заг. ред. Л.І. Даниленко. – К.: 2007 – 127 с.
7. Колупаєва А.А. Педагогічні основи інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: [монографія] / Алла Анатоліївна Колупаєва. – К.: Педагогічна думка, 2007. – 458 с.
8. Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та перспективу. – К., 2003.
9. Порядок комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу / Наказ Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я від 27.03.2006. – № 240/ 165.
10. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: [підручник] / Віктор Миколайович Синьов. – Частина I – Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. – 238 с.
11. Синьов В.М. Основи дефектології: [навч. посібник] / В.М. Синьов, Г.М. Кобернік. – К.: Вища школа, 1994. – 143 с.
12. Специальная дошкольная педагогика: [учебное пособие] / Е.А.Стребелева, А.Л. Венгер, Е.А. Екжанова и др. / под ред. Е.А. Стребелевой. – М.: Академия, 2001. – 312 с.

13. Специальная педагогика: [учебное пособие для студ. высш. пед. учеб.заведений] / Л.И. Аксёнова, Б.А. Архипов, Л.И. Белякова и др. / Под ред. Н.М. Назаровой. – М.: Академия, 2001. – 400 с.

14. Спеціальна педагогіка: [понятійно-термінологічний словник] / За ред. акад. В.І. Бондаря. – Луганськ: Альма-матер, 2003. – 436 с.

15. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка / Ірина Леонідівна Холковська. – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. – С. 6-23.

Додаткова:

1. Астапов В.М. Введение в дефектологию с основами нейро- и патопсихологии / В.М. Астапов. – М.: Международная педагогическая академия, 1994. – 215 с.

2. Ахутина Т.В. Преодоление трудностей учения: нейропсихологический подход / Т.В. Ахутина, Н.М. Пылаева. – СПб: Питер, 2008. – 320 с.

3. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: [монографія] / Алла Михайлівна Богуш. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 376 с.

4. Вавіна Л.С. Розвиваємо у дитини вміння бачити: Від народження до 6 років: [поради батькам] / Л.С. Вавіна, В.М. Ремаржевська. – К.: Літера ЛТД, 2008. – 128 с.

5. Вступ до абілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності: [навчально-методичний посібник] / Л.Б. Лյондквіст, В. В. Бурлака, А.Г. Шевцов [та ін.]. – К.: Герб, 2007. – 288 с.

6. Гвоздѣв А.Н. Развитие словарного запаса в первые годы жизни ребёнка / Александр Николаевич Гвоздѣв. – Саратов: Куйбышев, 1990. – 103 с.

7. Дегтяренко Т.М., Вавіна Л.С. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: Навчальний посібник. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2008. – 302 с.

8. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб./За ред. Бондаря В.І., Луцько К.В. – К. Інститут дефектології АПН України, 2000.

9. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: Вип. 8. Т.1. / За ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. – К.: 2006 – 323 с.

10. Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: Вип. 8. Т.2. / За ред. В. І. Бондаря, В. В. Засенка. – К.: 2006 – 323 с.

11. Державна національна програма "Освіта": Україна ХХ століття – К.: Радуга, 1994.

12. Дефектология: [словарь-справочник] / Под ред. Б.П. Пузанова. – М.: Новая школа, 1996. – 80 с.

13. Журавльова А.Є. Домашня логопедія без проблем: [книга для батьків, які хочуть самі навчити дитину правильно вимовляти звуки] / А. Є. Журавльова, В.В. Федієнко. – Харків.: Видавничий дім «Школа», 2006. – 112 с.

14. Закон України «Про дошкільну освіту» // Відомості Верховної Ради. – 2001.

15. Ілляшенко Т.Д. Аномальна дитина в школі / Т.Д. Ілляшенко, Н.М. Стадненко. – Київ, 1995. – 199 с.

16. Ілляшенко Т.Д. Корекція психосоціального розвитку дітей з церебральним паралічем у реабілітаційному центрі (Дошкільний і молодший шкільний вік) / Т.Д. Ілляшенко, А.Г.Обухівська, О.В. Романенко, Н.С.Скрипка. – К., 2003. – 155 с.

17. Инклюзивное образование. Политика, содержание и сравнительные перспективы / Под ред. Ф. Армстронга, Д. Армстронга, Л. Бартона. – Лондон, 2000. – 78 с.

18. Интегрированное обучение и воспитание в условиях общеобразовательных учреждений / Под ред. Т.Л. Лещинской. – Минск: НИО МО РБ, 1998. – 144 с.

19. Концепція державного стандарту освіти учнів з порушеннями мовленнєвого розвитку // Дефектологія. – 2000. – № 2. – С. 2-10.

20. Концепция интегрированного обучения лиц с ограниченными возможностями здоровья (со специальными образовательными потребностями) // Актуальные проблемы

інтегрованого навчання: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції по проблемам інтегрованого навчання осіб з обмеженими можливостями здоров'я (с особими освітніми потребами). – М.: Права людини, 2001. – С. 8-14.

21. Логопедія: [учебник] / Під ред. Волкової Л.С. і Шаховської С.Н. – М.: Владос, 2006. – 485 с.

22. Малофеев Н.Н. Современный этап в развитии системы образования в России: результаты исследования как основа для построения программы развития // Дефектология. – 1997. – № 6. – С. 3-14.

23. Малярчук А.Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовленнєвих недоліків: [навчальний посібник] / Антоніна Яківна Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2005. – Ч. I. – 272 с.

24. Малярчук А.Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовленнєвих недоліків: [навчальний посібник] / Антоніна Яківна Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2005. – Ч. II. – 184 с.

25. Малярчук А.Я. Обстеження мовлення дітей: [дидактичний матеріал] / Антоніна Яківна Малярчук. – К.: Літера ЛТД, 2003. – 104 с.

26. Манько Н.В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку: [науково-методичний посібник] / Наталія Володимирівна Манько. – К.: КНТ, 2008. – 256 с.

27. Мартинчук О.В. Основи корекційної педагогіки: [навч.-метод. посіб. для студентів напряму підготовки «Дошкільна освіта»]. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 288 с.

28. Мастюкова Е.М. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии: [учебное пособие] / Е.М. Мастюкова, А.Г. Московкина / Под ред. В. И. Селиверстова. – М.: Владос, 2004. – 407 с.

29. Національна доктрина розвитку освіти // Законодавчі акти України з питань освіти / Верховна Рада України. Комітет з питань науки і освіти: Офіц. Вид. – К.: Парламентське вид-во, 2004. – С. 279-294.

30. Пантюк Т., Невмержицька О., Пантюк М. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. – 2-ге видання, доповнене і перероблене. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. – 324 с.

31. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: [навчальний посібник] / Тамара Іллівна Поніманська. – К.: Акалемвидав, 2004. – С. 375-377.

32. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Практикум: [навчальний посібник] / Т.І.Поніманська, І.М. Дичківська. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – С. 190, 194-195.

33. Проект Положення про організацію інтегрованого навчання дітей з особливими потребами в загальноосвітніх (дошкільних) навчальних закладах. – К., 2002. – 16 с.

34. Програма навчання і виховання дітей дошкільного віку від 3 до 7 років «Дитина» / Наук. ред. О.В. Проскура. – К.: Богдана, 2004. – 270 с.

35. Ратнер Ф.Л. Интегрированное обучение детей с ограниченными возможностями в обществе здоровых детей / Ф.Л. Ратнер, А.Ю. Юсупова. – М.: Владос, 2006. – 175 с.

36. Резниченко Т.С. Логопедическая энциклопедия для родителей дошкольников и младших школьников / Т.С. Резниченко, О.Д. Ларина. – М.: АСТ: Астрель, 2009. – 319 с.

37. Савіна Л.П. Пальчикова гімнастика для розвитку мовлення: [посібник для батьків і педагогів] / Лідія Павлівна Савіна. – К.: Вид-во «Школа», 2002. – 48 с.

38. Сак Т.В. Особлива дитина: Від народження до 6 років: [поради батькам] / Тамара Василівна Сак. – К.: Літера ЛТД, 2008. – 144 с.

39. Тищенко В. Як навчити дитину правильно розмовляти: Від народження до 5 років: [поради батькам] / В. Тищенко, Ю. Рібцун. – К.: Літера ЛТД, 2006. – 128 с.

40. Ткачєва В.В. Технологии психологической помощи семьям детей с отклонениями в развитии: [учебное пособие] / Виктория Валентиновна Ткачєва. – М.: Астрель, 2007. – 319 с.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Взаємозв'язок дошкільної корекційної педагогіки з іншими галузями знань.
2. Відбір дітей у спеціальні дошкільні навчальні заклади та особливості їх комплектування.
3. Вікові та індивідуальні особливості дітей з відхиленнями у розвитку та поведінці.
4. Вплив психічних особливостей розумово відсталих дітей на їхню діяльність.
5. Депривація та її види.
6. Диференціація стану ЗПР та легкої розумової відсталості.
7. Диференціація стану ЗПР та олігофренії.
8. Діти з гіпердинамічним синдромом та дефіцитом уваги.
9. Завдання дошкільного виховання дітей із психофізичними вадами та завдання спеціальних ЗДО
10. Загальна характеристика контингенту спеціальних дошкільних навчальних закладів для дітей із психофізичними вадами.
11. Значення ранньої діагностики для розвитку і соціалізації дитини.
12. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою.
13. Корекційна робота у спеціальних навчальних закладах та умови її ефективності.
14. Корекційна спрямованість корекційно-реабілітаційного супроводу в спеціальних дошкільних навчальних закладах.
15. Корекційно-педагогічна діяльність як психофізіологічне та соціально-педагогічне явище, що охоплює процес освіти.
16. Методи вивчення дітей дошкільного віку із вадами психофізичного розвитку.
17. Навчання та розвиток аномальних дітей.
18. Нормативно-правова база щодо організації корекційно-педагогічної діяльності у ЗДО.
19. Олігофренія. Ступені розумової відсталості.
20. Організація діагностичної роботи в діяльності ПМПК різних рівнів.
21. Організація, зміст і методи корекційної допомоги дітям, із психофізичними вадами у перед дошкільному та ранньому віці.
22. Основні категорії аномальних дітей.
23. Основні причини аномалій у дітей.
24. Особливості ведення документації корекційним педагогом та педагогом-вихователем.
25. Особливості оцінювання та складання індивідуального навчального плану.
26. Особливості розвитку психічних процесів дітей-олігофренів.
27. Педагогічна характеристика дітей із ЗПР.
28. Понятійний апарат дошкільної корекційної педагогіки.
29. Поняття “аномальна дитина” та особливості аномального розвитку.
30. Поняття “затримки психічного розвитку” та її класифікація.
31. Поняття «корекція». Мета корекційного процесу.
32. Поняття «норма»-«аномалія» як міждисциплінарна проблема. Кризи у розвитку дітей дошкільного віку.
33. Предмет, мета і завдання дошкільної корекційної педагогіки.
34. Принципи корекційно-реабілітаційного процесу.
35. Принципи та методи діагностики порушень психофізичного розвитку.
36. Принципи, зміст та основні напрями корекційно-педагогічної діяльності вихователя.
37. Причини виникнення розумової відсталості.
38. Проблеми родинного виховання дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку в умовах інклюзії.

39. Програми виховання та навчання дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку у спеціальних ЗДО.
40. Психічне здоров'я й фактори ризику у дитячому віці.
41. Складність структури та особливості процесу аномального розвитку.
42. Стан спеціального навчання та інтегрування дітей з порушеннями психофізичного розвитку в загальноосвітній простір України.
43. Становлення та розвиток дошкільної корекційної педагогіки як науки.
44. Характеристика астенічного стану при ЗПР.
45. Характеристика ідіотії.
46. Характеристика основних категорій аномальних дітей.
47. Характеристика психофізичного інфантилізму при ЗПР.
48. Характеристика розладів вищої нервової діяльності при олігофренії.
49. Характеристика стану дисгармонійного розвитку при ЗПР.
50. Характеристика ступеня та якості первинного дефекту, своєрідність вторинних відхилень.
51. Характеристика церебрастенічного стану при ЗПР.
52. Характерологічні відхилення в емоційному розвитку та поведінці дошкільників.